

זה קורה במשפחות הטובות ביותר: ספר

אירסולה, צעירה גרמניה, אותה הכיר ב־אמבטיה והקשרה לצנתן באלגיר.

הוא עצמו אינו מוצא שום דבר מיוחד בעובדה שהוא ישראלי והיא גרמניה, שום דבר שיפרים או שיקשר אותם במיוחד. אך חברו מסביר לו את פשר ההתקשרות החזקה לגרמניה:

„בוא אני אגיד לך מה מוצא חן בעיניך אצל הצעורה הזאת, לא שהיא חתיכה, או שהיא יפה, או שהיא שכבה אתך, לא זה! מה שמוצא חן בעיניך אצלה, זה שהיא גרמניה! אתה שומע אותי? גרמניה! ושאלו־הים נתן לך את ההזדמנות לדפוק גרמניה! ... יש לך הנאה מזה שאתה יכול לרד נג נאצית קטנה זהו זהו וספורים על אהבה ועל מצבי רוח ועוד כזה מין זבל — את זה תמכור לבטאת כזה זבל ולא ל...“

לאנוס אותך ולפנק אותך להכות אותך... הלאה... אין פחד מהריון... אין שים הרגשת חובה ושום חובת התנצלות... אתה יכול להירדם תיכף אחרי שאתה מגיע... אני אני שתי... אין לך שום תסביכי חוסר־גברא... ..

...נסה עוד היום... בביתך או בכל מקום אחר... שיטה בטוחה... אחויות לתמיד... ..

...וכשאתה מאונן בקביעות, אתה מבי טיח לעצמך קור רוח והגיון בריא... וברו־תי אני שתי! אבל הגיוני צלול... אני יודע זאת! אני יודע זאת!!! היה זה נאום יורם על גבעת הפסנתרים...“

★ ★ ★

אהבה כמו תחתונים

ה נשמע אולי כפארודיה על השייך דורים המסחרים של הגלהקל. כאיוני אחרים זה מצלצל כמו פורנוגרפיה. אבל דוקא מלה זו, האחרונה, מועזת את ה־סופר הצעיר במשקפים הכהים, שהגיע ארצה עם הספר, אחרי שלוש שנות שהותו בפאריס: „אפשר לומר שזו פורנוגרפיה. אני אומר לא! זה משהו שמיליון אנשים ניסו לומר בדרכים תרבותיות לפני ולא הצליחו!“

אבל לפני שמגיעים לסופר, כדאי להתעכב קצת על היצירה. עדוא, בנם היחיד של ה־סופר עמנואל ב־גריין והרקדנית דבורה ברטונבו, מילא ברומן הראשון שלו כמעט אחרי כל דרישות סבו הגדול, הסבא דרש „תיאורים עזים, אהבת נשים, ששועי אצי־לים, שחוק הוללות, מלחמת בנינים וכל הדברים היפים ההם“ וכל הדברים היפים האלה מופיעים בספר.

זהו סיפור על אחד, יורם, צעיר תל־אביב, מוכה אהבה לצעירה שנקטפה בס־טן, המטביע את יגונו בפאריס, בקפצו ב־

אלף

הרומן הישראלי־גרמני מגיע אל קיצו, כשיוֹרם נצח על־ידי הצנתן הצרפתי מאל־גיר ואורסולה מתה משכרון לב.

★ ★ ★

לא בנוסח הסטלגים

מ כבי להמתין לביקורות ולשיפוט הקוראים עתה המתוקה והמוצלחה של עדוא ב־גריין, מה ששום ספר ישראלי אחר, להוציא אולי את ספרה של יעל דיין, לא זכה לה. הוא הופיע בארץ בעברית ובאנגלית בעת ובעונה אחת. התרגום האני־גלי הופיע אותה שעה בלונדון, ובפי עדוא גלי תוכניות מסחררות על הסרטה קרובה של יצירתו, עד שמצא לנכון להדפיס על עטיפת הספר את תמונתה של אייבי ניקולי־סוק, דוגמנית אמריקאית ידועה בפאריס, לה ציין, לדבריו, למלא את התפקיד הנשי הראשי בסרט.

סופרים טובים וותיקים ודאי מתקנאים ב־סתר לבם בצעיר הדנימי, תמהים להרכבו של מתקון ההצלחה, או פוסלים אותו בבזו־מתחסד. אולם השאלה היסודית היא אחרת: מה מביא צעיר ישראלי, בן לאחת ממש־פחות האצולה התרבותית של ישראל, לידי כתיבת ספר ממין זה ולפרסומו? שכן תוך כדי קריאה מסתבר, שאין כאן עניין בכחור שהחליט להמשיך את המסורת ה־משפחתית ולהיות סופר בכל מחיר, או ברודף בצע נוסח הסטלגים, שמטרתו היחידה היא רק למכור כמה שיותר. הוא אינו נטול כשרון ואפילו בקטעים שכשרון זה אינו מתבלט, הוא נשמע כנה לפחות.

★ ★ ★

תסריט לזיוף דאסין

ל עדוא עצמו, שהוא חברותי, חביב וסימפטי בניגוד לחוותו הקדורנית, יש הסבר משלו. אנה סוקולוב — אצלה למד מחול אחרי שסיים את שרותו הצבאי ב־להקת ה־נחל — הזמינה אותו אליה, ל־ארצות־הברית. כיוון שלא הצליח לקבל ויזה בארץ, יצא עדוא לפאריס, בתקווה ששם ייקל לו לקבל את האשרה.

שם קרה לו מה שקורה לכל אחד בפא־ריס. הוא התאהב, נשאר בעיר, הלך ללמד בבית־הספר לפנטומימה של ז'אק ליקוק. ב־מקרה למדה עמו בכתה בתו של ז'ול ז'וק־בימי (זול) דאסין.

„יצאנו יחד“, מסביר עדוא, „אני מאז ומתמיד רציתי להיות במאי. סיפורתי ל־דאסין שיש לי רעיון לתסריט. הוא אמר לי שלא אספר מעשיות. אם אני רוצה לכתוב, שאכתוב. ביקש שאתן לו תקציר על ששה עמודים. הלכתי וכתבתי את ה־תסריט. הספר הזה מבוסס על התסריט ש־כתבתי.“

„כשזה היה מוכן, הוא הזמין אותי אליו למלון. הוא הזמין את מלינה מקרוני, א־בתו ועוד שחקנית יחזינה. ישבנו יחד א־פתי להם את התסריט. אחרי־כן ישבנו כמה שעות ודיברנו על זה. הם הודיעו, אבל התלהבו. אבל העלה דאסין רעיון, ש־אכתוב ספר מבוסס על התסריט וקישר אותי עם המפיק היווני ניקוס פאפאטיס.“

עשו בלי אש?

עוד לפני ש־הסרט, שעדוא מתכוון להפיק לפי ספרו, נכנס לשלבי ביצוע, מצא שחקנית — אייבי ניקולסון, (למעלה מימין וראה שער) דוגמנית אמריקאית.

עזרת חבר אמריקאי עשיר ממיטה למיטה, מבלי לברור במעמד, גוע ודמ, וכמעט שאמרנו במין. הוא בולע סמים, משתכר עד לקיא, טובע באורגיות, אך יותר ממה ש־הוא עושה הוא מדבר. הפרברסיות הגדו־לה שלו אינה מתבטאת במעשים, אלא במה ש־שבות ודיבורים, כשכל תורת החיים שלו מסתכמת במשפטים הבאים: „אהבה זה כמו פריחה על העור, זה עובר מהר.“ „אהבה זה כמו תחתונים ותחתונים צריך להחליף כל פעם... זהו זה.“

קטעי ספרות אלה. לכאורה לא יכול להיות כל קשר ביניהם. אבל הקשר קיים, והוא הדוק יותר מאשר ניתן לנחש. אם הקטע הראשון אינו אלא פרי עטו של מיכה יוסף ברדיצ'בסקי (על הפרק — צורך ויכולת בספרותנו היפה. ורשה, תר"ס — 1899) מחשובי סופרי ההשכלה, בר הפלור־גתא של אחר־העם, שיצירותיו בשדה הני־קורת והספרות משמשים עד היום הומר לימודים בבתי־הספר, הרי הקטע השני שייך לנכדו, עדוא ב־גריין, שזה עתה הצטרף למסורת הספרותית של המשפחה ועושה את מה שהסבא חשב לבלתי־אפשרי, כשהו־ציא את רומן הביכורים שלו: המתוקה והמופלאה.

אך כנראה יצטרך עדוא להמתין מעט עד שיכלול את ספרו בתוכנית הלימודים של משרד החינוך, למרות שמבחינת תפיסת ה־עולם שלו אינו רחוק ביותר מסבו. סבא דרש שינוי כל הערכים, טען שרק שלילת היהדות תאפשר את הגאולה מן הגלות, ניסה לחשוף את היצרים החושניים־נשמיים שבאדם היהודי. עדוא בן ה־23, מגדול בלי־רית ומרכיב משקפיים כהים, הנראה הקוממו־הכחושה כטיפוס בוהמי מובהק, עושה בעצם את אותו הדבר. רק במלים אחרות ובסיגנון שונה:

★ ★ ★

הכי בריא לאונן

אני רוצה לגלות לכט את סוד ה־א־חיים... ידידים רומאים נערות מלפון וסתם זונות מפריז... הקשיבו אליו וברו־סוד החיים? מהו הפתרון האחד והכולל ל־בעיות המנסרות במוחכם... הטו אלי את תנוכי אוניכם, דגנרטים שכמותכם... ..

...העיקר מהו סוד החיים? מהו סוד החיים... סוד החיים הוא שהכי טוב והכי בריא לאונן... הו הו הו... כן כן לאור־נ... זהו סוד החיים... אתם שומעים? זה המפתח למנועל האושר... ומה הם ה־יתרונות? מה הם היתרונות?... קודם כל אתה לבד בחדר, ובכל זאת אתה שוכב עם אשה... כלומר אתה לא תלוי באף אשה... אתה יכול לשכב עם איזו אשה שאתה רוצה וכמה פעמים שאתה רוצה... לא איכ־פת לך אם היא מגיעה או לא... אתה עושה אתה במיטה מה שאתה רוצה... מרביץ לה קורע לה את הבגדים שורט א־תה... הכל מותר — אפילו לתקוע לה מכות רצח... או ההיפך — היא ירוּלה

מ־אין יקחו רומנים בחיי ישראל? קלט

מ־תר פני הספרות דומה לקלטת פני האומה, ותנאי החיים, שאנו בני ישראל נתונים בהם, מונעים את הדרוש לרומנים גדולים, הטהרה והפרישות, ההסתפקות ו־יראת החטא הממלאים חיי היהודי על־פי התלמוד, לא יתנו מקום לתיאורים עזים, לאהבת נשים, לשטשועי אצילים, לשחוק ו־הוללות ולמלחמת הבנינים, וכל הדברים ההם אשר אם יסובבו ויטכסכו זה בזה ירבו בנייהם המעקשים והנפתולים אז תיק־שר ותסבך יד הסופר האמן את החבל הזה ברוב אוניו, ואחר כך יתיר את האגודה לפי חכמת הנפש ותכונת הרוחות.“

★

...אני משתין עליך בקשת. את מצ־סמצמת בשבילי לעוד אחת. עוד מסגרת נאה לרחם מהנה. אני מזריע נקבות וזורק אותן בקצה של ארץ לשעה והעובדה שאת עוד לא בחוץ היא רק בגלל שכבר לא איכ־פת לי כלום ושהעובדה שאת די טובה ל־צרכי ייצוג מחפה על העובדה שאת מנוסה במיטה כמו שאני מנוסה בלצקת צמיגים אבל אם כבר מדברים על צמיגים אז אפת כבש לא רע. אני מקווה שעכשיו תפסת הכל — עכשיו את יכולה לעשות מה שאת רוצה, להשאר פה ולמוצץ לי או סתם לית־נדף מן השטח — — —